

**** ਸਿੱਖ ਦੇ ਘਰਾਂ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ
ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਮੰਨਮੱਤਾਂ।**

ਕਿਸਤ ਨੰਬਰ 10

(ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕਿਸਤ ਨੰਬਰ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 ਪੜ੍ਹੋ ਜੀ)

** ਕਰਤਾਰ, ਕੁੱਦਰਤ ਨੇ ਹਰ ਜੀਵ-ਜੰਤੂ, ਪਸ਼ੂ-ਪੰਛੀ, ਜਾਨਵਰ-ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ 'ਗਿਆਨ, ਅਕਲ, ਮੱਤ, ਬੁੱਧ' ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕੇ ਪੇੜ-ਪੌਦੇ, ਲਤਾਵਾਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵੱਧਣਾ ਫੁੱਲਣਾ ਹੈ, ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਆਸੇ-ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਆਸਰਾ ਲੈਣਾ ਹੈ।

** ਸਾਰੀਆਂ ਖਾਣੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸੱਭ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਤਰੱਕੀ, ਕੇਵਲ ਮਨੁੱਖਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੇ ਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਦ ਤੋਂ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿਆਣਪ ਵਰਤਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਤੱਦ ਤੋਂ ਹੀ ਤਰੱਕੀ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਸਿਆਣਪ, ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ, ਆਪਣੀ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਗਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਣ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤਾਜ਼ਰਬੇ, ਸਿਆਣਪ ਨੂੰ ਲਿੱਖਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਲਿੱਪੀ/ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ:

- ▶ **ਲਿੱਪੀ: (ਲਿੱਖਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣੀ/ਬਨਾਉਣੀ ਕੀਤੀ 'ਸੰਕੇਤਕ-ਭਾਸ਼ਾ ਜਾਂ ਸੰਕੇਤਕ-ਅੱਖਰ' : ਜਿਸ ਤਰਾਂ ... ਓ, ਅ, ਏ, ਸ, ਹ, ਅੱਖਰ ਅਤੇ 1, 2, 3, 4 ... ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਅੱਖਰ। ਇਹ ਅੱਖਰ ਟੇਡੇ-ਮੇਡੇ, ਸਿੱਧੇ ਆਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬਨਾਉਣੇ ਕੀਤੇ। ਹਰ ਆਕਾਰ/ਅੱਖਰ ਦਾ ਇੱਕ ਭਾਵ ਹੈ, ਮਤਲਬ ਹੈ, ਅਰਥ ਹੈ। ਜੇ ਇਹਨਾਂ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਇਹਨਾਂ 'ਸੰਕੇਤਕ ਅੱਖਰਾਂ/ਨੰਬਰਾਂ' ਤੋਂ ਹੀ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ/ਸੁਨੇਹੇ/ਸੰਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਵਾਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਵੀ ਗਿਆਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਆਵਾਜ਼ ਕੱਢ ਕੇ ਗੱਲ ਬਾਤ ਕਰਨੀ ਹੈ)**
- ▶ **ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਉੱਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ 'ਸੰਕੇਤਕ- ਭਾਸ਼ਾ' ਦੇ ਬੋਰਡ ਲੱਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ 'ਸੰਕੇਤਕ ਭਾਸ਼ਾਈ' ਬੋਰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਸਾਨੂੰ 'ਗਿਆਨ' ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੱਜੇ ਜਾਂ ਖੱਬੇ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿੰਨੀ ਦੂਰ ਹੋਰ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਏਅਰ ਪੋਰਟ ਦੇ ਰਨਵੇ ਉੱਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ**

ਸੰਕੇਤਕ ਸਾਈਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਈਲਟ ਪੜ੍ਹਕੇ ਐਕਸ਼ਨ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

- ▶ ਇਹਨਾਂ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਵਾਸਤੇ ਸਿਆਹੀ, ਕਲਮ, ਦੁਆਤ, ਕਾਗਜ਼/ਕੱਪੜੇ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਜਰੂਰਤ ਸੀ। ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਹਰ ਤਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਵਧੀਆ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਚੀਜ਼ਾਂ/ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਖੋਜਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਬਣਾਈਆਂ। ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖਾ ਸਮਾਜ ਇਹਨਾਂ ਖੋਜਾਂ/ਤਰੱਕੀਆਂ ਤੋਂ ਲਾਹਾ ਲੈਂਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਤਹਿ ਕਰੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤਾਜ਼ਰਬੇ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ/ਗਰੰਥਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ ਮਹਿਫੂਜ਼ ਕਰਨਾ, ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।
- ▶ 35 ਮਹਾਂ-ਪਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ, ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ('ਗੁਰਬਾਣੀ') ਵੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਾਗਜ਼, ਕਲਮ, ਦਾਵਾਤ, ਸਿਆਹੀ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਾਲ 'ਗੁਰਬਾਣੀ' ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਆਈ।
- ▶ ਇਸ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਆਈ ਸੰਕੇਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਗਿਆਨ ਲੈ ਕੇ ਜਿਸ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਕੀਤਾ, ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਲਿਖਤ ਵਿਚਲੀ ਇਬਾਰਤ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸਮਝ ਆ ਗਿਆ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋ ਗਈ। ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਇਲਮ ਹੋ ਗਿਆ।
- ▶ ਜੇ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦਾ ਸੀ ਉਸਨੇ ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿੱਖੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਕੋਲ/ਪਾਸ ਬੈਠ ਕੇ ਇਸ ਇਬਾਰਤ ਨੂੰ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸੁਨਣਾ ਕੀਤਾ। 'ਗਿਆਨ-ਜਾਣਕਾਰੀ' ਲੈਣ ਦਾ ਇੱਛਾ/ਭਾਵਨਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖ, ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ 'ਇਬਾਰਤ/ਬਾਣੀ' ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਲਈ 'ਗਿਆਨ/ਜਾਣਕਾਰੀ' ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਹਨ।
- ▶ 'ਕਰਤਾਰ' ਨੇ ਇਹ ਨਿਆਯਾਬ ਤੋਹਫਾ/ਖੂਬੀ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਕਿ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਮਤਲਬ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਪਕੜ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- ▶ ਇਸ ਤਰਾਂ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਕਿਤਾਬਾਂ/ਗਰੰਥ ਲਿਖਣ ਦਾ ਰੀਵਾਜ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਚੱਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।
- ▶ ਹਰ ਕਿਤਾਬ/ਗਰੰਥ ਵਿੱਚ ਲਿਖਾਰੀ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- ▶ ਹਰ ਦੂਜੇ, ਤੀਜੇ, ਚੌਥੇ ... ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਪਾਠਕ ਜਨ ਲਈ ਕਿਤਾਬਾਂ/ਗਰੰਥਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਵੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ/ਗਰੰਥਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨੁੱਖਾ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਦੇ ਲਈ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਰਾਹ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ/ਗਰੰਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮਿਲੇ 'ਗਿਆਨ/ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ' ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨੁੱਖਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪਰੈਕਟੀਕਲੀ ਕਰਨਾ ਵੀ ਜਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਰਨਾ:

- ▶ ਪੜਿ ਪੜਿ ਗਡੀ ਲਦੀਅਹਿ ਪੜਿ ਪੜਿ ਭਰੀਅਹਿ ਸਾਬ॥ ਪੜਿ ਪੜਿ ਬੇੜੀ ਪਾਈਐ ਪੜਿ ਪੜਿ ਗਡੀਅਹਿ ਖਾਤ॥ ਪੜੀਅਹਿ ਜੇਤੇ ਬਰਸ ਬਰਸ ਪੜੀਅਹਿ ਜੇਤੇ ਮਾਸ॥ ਪੜੀਐ ਜੇਤੀ ਆਰਜਾ ਪੜੀਅਹਿ ਜੇਤੇ ਸਾਸ॥ ਨਾਨਕ ਲੇਖੈ ਇੱਕ ਗਲ ਹੋਰ ਹਉਮੈ ਝਖਣਾ ਝਾਖ॥ ਮ1॥ 467॥
- ▶ ਅਗਰ: ਇਸ 'ਗਿਆਨ/ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ' ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨੁੱਖਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪਰੈਕਟੀਕਲੀ, ਆਪਣੇ ਹਰ-ਰੋਜ਼ ਦੇ ਕਰਮਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੋਲ-ਚਾਲ, ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ, ਖਾਣ-ਪੀਣ, ਵਰਤ-ਵਰਤਾਰੇ, ਲੈਣ-ਦੇਣ, ਕਹਿਣ-ਬਹਿਣ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲਿਆਂਦਾ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਉੱਮਰ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- ▶ ਤਾਂ ਇਹ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਾਲਾ ਕਰਮ,
- ▶ ਗਿਆਨ-ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਕਰਮ,
- ▶ ਕਿਤਾਬਾਂ-ਗਰੰਥ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲਾ ਕਰਮ ਵੀ
- ▶ 'ਹਉਮੈਂ ਹੰਕਾਰ' ਵਿੱਚ ਝੱਖ ਮਾਰਨਾ ਹੀ ਸਾਬਿੱਤ ਹੋਵੇਗਾ। (ਝੱਖ ਮਾਰਨਾ- ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਫਾਇਦੇ/ਮਤਲਬ ਦੇ ਆਪਣਾ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ, ਨਾ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਮਕਸਦ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾਹਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਮਿਲਦਾ ਹੈ)।
- ▶ ਠੀਕ: ਉਪਰਲੀ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਤਰਹ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਨੇ ਵੀ 'ਗੁਰਬਾਣੀ' ਨੂੰ 'ਪੜ੍ਹਕੇ, ਸੁਣਕੇ', ਕੋਈ ਲਾਹਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ।
- ▶ 'ਗੁਰਬਾਣੀ' ਵਿਚਲੇ 'ਗਿਆਨ-ਵਿਚਾਰ' ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪਰੈਕਟੀਕਲੀ ਅਪਨਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।
- ▶ ਆਪਣੇ ਕਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਕੇ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।
- ▶ 'ਗੁਰਬਾਣੀ' ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਕੇ, ਸੁਣਕੇ, 'ਗਿਆਨ' ਲੈ ਕੇ ਮੰਨਣਾ ਸੀ। ਵਿਚਾਰਨਾ ਸੀ।
- ▶ 'ਗੁਰਬਾਣੀ' ਨੂੰ ਮੰਨਕੇ, ਵਿਚਾਰ ਕੇ 'ਸਚਿਆਰਤਾ' ਵਾਲੇ ਰਾਹ ਉੱਪਰ ਚੱਲਣਾ ਸੀ। 'ਸਚਿਆਰਾ' ਸਿੱਖ ਬਣਨਾ ਸੀ। ਵਹਿਮਾਂ, ਭਰਮਾਂ, ਪਾਖੰਡਾਂ, ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ, ਅਭੰਬਰਾਂ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰਨਾ ਸੀ।
- ▶ ਪਰ ਅਜੇਹਾ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ. . . . . ਹੋਇਆ ਕੀ. . . . . ? ?
- ▶ ਬਲਕਿ: ਆਪਣੇ ਗਵਾਂਢੀ/ਸਨਾਤਨੀ ਮੱਤ ਦੀਆਂ ਮਨ-ਭਾਉਣੀਆਂ ਮੂੜਮੱਤੀ, ਮੰਨਮੱਤੀ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣ ਵਿੱਚ ਜਿਆਦਾ ਦਿੱਲਚੱਸਪੀ ਵਿਖਾਉਣੀ ਕੀਤੀ। ਦਿੱਲਚੱਸਪੀ ਵੀ ਐਸੀ ਵਿਖਾਈ ਕਿ ਅੱਜ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਬਿੱਪਰ ਦੀਆਂ ਮਨ-ਭਾਉਣੀਆਂ ਮੂੜਮੱਤੀ, ਮੰਨਮੱਤੀ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਉੱਲਝ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ।
- ▶ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ 95% ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕਹਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ, ਬਿੱਪਰ ਦੇ ਮਨ-ਭਾਉਣੀਆਂ ਮੂੜਮੱਤੀ, ਮੰਨਮੱਤੀ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਵਿੱਚ ਫੱਸੇ ਹੋਏ ਵੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- ▶

*** ਇਹਨਾਂ ਬਿੱਪਰੀ ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਦੀਆਂ ਮੂਹੋਂ ਬੋਲਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨਾਲ ਆਪ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪੁਆਉਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੇ ਸਿੱਖ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, (ਸਚਿਆਰ ਸਿੱਖ ਬਣਨਾ ਲੋਚਦੇ ਹਾਂ) ਪਰ ਸਾਡੇ ਕਰਮ, ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦਾ ਸਿਰ ਨੀਵਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਨ।

- ➡ ਸਾਡੇ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ:-
- ➡ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਾਂ ਦੀ ਸਾਬਾਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣੀ।
- ➡ ਸਗੋਂ ਸਾਨੂੰ ਫਿੱਟ ਲਾਹਨੱਤ ਪੈਣੀ ਹੈ।
- ➡ ਸਾਡੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਦੁਤਕਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।
- ➡ ਸਾਡੇ ਵਹਿਮ, ਭਰਮ, ਪਾਖੰਡ, ਅਡੰਬਰ, ਕਰਮਕਾਂਡ ਵੇਖ ਕੇ, ਸਾਡੇ 35 ਮਹਾਂ-ਪੁਰਸ਼ ਤਾਂ ਪਛਤਾਵੇ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਣਗੇ। ਕਿ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਹ/ਸਰੀਰ ਦੀ ਪੂਜਾ ਨਾਲੋਂ ਤੋੜ ਕੇ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ/ਕਰਤਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਗਿਆਨ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ।
- ➡ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਜੀ ਸੋਚਣਗੇ, ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿਚੋਂ, ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਤਾਂ ਬਿੱਪਰ ਦੀ ਉਸੇ ਕਰਮਕਾਂਡੀ ਦਲਦਲ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਫੱਸੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।
- ➡ ਪੰਜਵੇਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਤਾਂ ਅਫਸੋਸ ਕਰਨਗੇ, ਕਿ ਮੇਰੀ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਮੇਹਨਤ ਬੇਕਾਰ ਚਲੀ ਗਈ। ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ 'ਗੁਰਬਾਣੀ' ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਕਰਕੇ ਦੇਣ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ ਹੋਇਆ? ?
- ➡ ਇਹ ਲੋਕ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਿੱਪਰੀ-ਪੂਜਾ, ਸਰੀਰਿਕ ਪੂਜਾ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਆ ਗਏ।
- ➡ ਇਹਨਾਂ ਸਿਖੜਿਆਂ ਨੇ 'ਸਬਦ ਗੁਰੂ' ਨੂੰ ਦੇਹ ਮੰਨਕੇ ਪੂਜਣਾ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

***** ਸਬਦ ਗੁਰੂ ਨੂੰ, ਗਿਆਨ-ਗਰੰਥ ਨੂੰ ਸਿੱਖੜਿਆਂ ਨੇ ਵੀ 'ਦੇਹ/ਸਰੀਰ' ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੀ ਪੂਜਾ ਅਰਚਨਾ ਵੀ ਅਨਮਤਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿੱਧੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਨੀ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਭਾਵ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ।

- ➡ 'ਸਬਦ ਗੁਰੂ' ਲਈ ਗਰਮੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਕਮਰਾ ਠੰਡਾ ਕਰਨ ਲਈ ਏ. ਸੀ. ਲਾਉਣੇ।
- ➡ 'ਸਬਦ ਗੁਰੂ' ਲਈ ਸਰਦੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਕਮਰਾ ਗਰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀਟਰ ਲਾਉਣੇ।
- ➡ 'ਸਬਦ ਗੁਰੂ' ਦੇ ਤਿੱਲਕ ਲਵਾ ਦਿੱਤੇ।
- ➡ 'ਸਬਦ ਗੁਰੂ' ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਖਵਾ ਦਿੱਤਾ।
- ➡ 'ਸਬਦ ਗੁਰੂ' ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪਿਆ ਦਿੱਤਾ।
- ➡ 'ਸਬਦ ਗੁਰੂ' ਦੇ ਸੌਣ ਲਈ ਸੁੱਖ-ਆਸਣ ਵਾਲੇ ਕਮਰੇ ਤਿਆਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।
- ➡ "ਸਬਦ ਗੁਰੂ" ਲਈ ਬਾਬਰੂਮ ਬਨਣੇ ਬਾਕੀ ਨੇ।
- ➡ ਤੋਲੀਆ, ਦਾਤਣ, ਕਛਾਹਿਰਾ, ਖੁੰਡੀ, ਚਪਲਾਂ, ਕੰਘਾ ਤਾਂ ਆਮ ਹੀ ਪਾਖੰਡੀ ਵਿਹਲੜ ਬਾਬਿਆਂ ਦੇ ਮਹਾਂ-ਪੁਰਖਾਂ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ➡ ਹੁਣ ਆ ਥੱਲੇ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ 'ਸਬਦ ਗੁਰੂ' ਦੀ ਸਾਫ਼-ਸਫ਼ਾਈ/ਪੰਜ-ਇਸ਼ਨਾਨਾ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

*** ਆਪ ਹੀ ਵੇਖ ਲਉ, ਕਿੰਨੀਆਂ ਬੀੜਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਅਗਿਆਨੀ ਸ਼ਰਧਾ-ਉਲੂ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਹਰ ਪੰਨੇ ਨੂੰ ਕੱਪੜੇ ਨਾਲ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਨਿਆਂ ਦੇ ਉੱਪਰ ਪਈ ਹੋਈ ਧੂੜ ਨੂੰ ਕੱਪੜੇ ਨਾਲ ਸਾਫ਼ ਕਰਕੇ, ਫਿਰ ਉਸ ਕੱਪੜੇ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਧੋ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਭਾਂਡੇ ਵਿੱਚ ਬਚੇ ਹੋਏ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕੱਪੜਾ ਸਾਰੇ ਪੰਨਿਆਂ ਨਾਲ ਛੂ ਕਿ ਲਿਆਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਚਰਣਧੂੜ ਉਸ ਕੱਪੜੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਕੱਪੜੇ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਧੋਣ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਅਸਰ ਉਸ ਪਾਣੀ

ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਸਾਰੇ ਸਰਧਾ-ਉਲੂ, ਉਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਣੇ ਮਿੱਟੀ-ਘੱਟੇ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਚੁੱਲਾ ਲੈਂਦੇ ਬਾਹਗੁਰੂ ਬਾਹਗੁਰੂ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਸਾਰਿਆਂ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਨਾਲ 'ਸਬਦ ਗੁਰੂ' ਦਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਹੋ ਗਿਆ।

*** ਕੀ ਇਹ. . ਮੰਨਮੱਤ ਨਹੀਂ? ?

ਪਾਖੰਡ ਨਹੀਂ? ?

ਕਰਮਕਾਂਡ ਨਹੀਂ? ?

ਅਗਿਆਨਤਾ ਦਾ ਵਿਖਾਵਾ ਨਹੀਂ? ?

ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਨਹੀਂ? ?

ਪਾਖੰਡੀ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ? ? ? ?

ਕਦੇ ਅਸੀਂ 'ਸਚਿਆਰ-ਸਿੱਖ' ਬਣਾਂਗੇ? ? ?

ਜਿਹਨਾਂ ਰਾਹਾਂ ਉੱਪਰ ਚੱਲਣ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼/ਗਿਆਨ 'ਗੁਰਬਾਣੀ' ਸਾਨੂੰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਰਾਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਛੱਡੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਜਾਰੀ ਲਾਣੇ ਨੇ ਬਿੱਪਰ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਕੇ ਹਰ-ਬਿੱਪਰੀ ਕਰਮ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਉੱਪਰੋਂ ਸਿਤਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਜਨਤਾ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹੈ ਅਗਿਆਨੀ ਹੈ, ਦੂਰ ਅੰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਦੀ, ਕਰਮਕਾਂਡ ਦੀ, ਪਾਖੰਡ ਦੀ ਡੂੰਗਿਆਈ ਨਾਲ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਬੱਸ ਨਕਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਬੜੀ ਛੇਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸਬਦ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਕੱਪੜੇ ਨਾਲ ਪੰਜ-ਇਸ਼ਨਾਨਾ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
ਹਰ ਪੰਨੇ ਨੂੰ ਪਲਟ ਕੇ ਦੇ ਜਾਣੇ ਦੋਨੋਂ ਪੰਨੇ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਹੈ ਨਾ ਸਾਡੀ ਅਗਿਆਨਤਾ, ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਦੀ ਮੂੰਹੋਂ ਬੋਲਦੀ ਤਸਵੀਰ।

ਹੈ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ??? ਨਹੀਂ ਨਾ।

ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਿਆਰਾ ਖਾਲਸਾ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਤਸਵੱਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ???
ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੰਮ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਬਿੱਪਰ ਵਾਲੇ ਹੀ ਹਨ।

ਸਬਦ 'ਗਰੰਥ' ਨੂੰ ਦੇਹ/ਸਰੀਰ ਮੰਨਕੇ, ਸਰੀਰ ਜਾਣਕੇ, ਅਨਮੱਤੀਆਂ, ਮੰਨਮੱਤੀਆਂ
ਵਾਂਗ ਸਰੀਰਿਕ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਨ/ਸਿਧਾਉਣ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਾਂ।

ਸ਼ਰਮ ਆਉਂਦੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਰਾਹ ਦੱਸ ਕੇ ਗਏ ਸਨ।

ਸਬਦ ਗੁਰੂ ਦਾ ਜਾਗਣਾ,
ਸੌਣਾ, ਗਰਮੀ ਸਰਦੀ
ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ। ਭੁੱਖ
ਲੱਗਣੀ, ਜਲ ਛੱਕਣਾ,
ਲੀੜੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣਾ,
ਦਰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ,
ਹੈ ਕੋਈ ਕਰਮਕਾਂਡ ਜੋ
ਅਸੀਂ ਛੱਡਿਆ ਹੋਵੇ ??
ਅਸੀਂ ਕਦੋਂ ਜਾਗਾਂਗੇ ??

ਕਿਤਾਬਾਂ/ਗਰੰਥਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਕਈ ਤਰਾਂ ਦੇ ਇਨਸੈਕਟ,
ਸਿਉਂਕ, ਕਾਗਜ਼ ਨੂੰ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਖਾ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

*** ਇਸ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਅਕਲ, ਮੱਤ, ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਵੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰੀਏ। ਬੇ-ਅਕਲਾਂ
ਵਾਂਗ ਫੋਕੇ ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਾ ਫੱਸੇ ਰਹੀਏ। ਅਗਿਆਨੀ ਅਨਪੜ੍ਹਾ ਪੁਜਾਰੀਆਂ, ਬਿੱਪਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ
ਦੁਕਾਨਦਾਰੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜਿਆਦਾ ਕਰਮਕਾਂਡੀ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼ਰਧਾਉਲੂ
ਲੋਕ ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ ਸਮਝੇ ਇਹਨਾਂ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਕੜਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫੱਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੀ ਹੱਕ
ਹਲਾਲ ਦੀ ਕੀਤੀ ਕਮਾਈ, ਇਹ ਵਿਹਲੜ ਹਾਰਾਮ ਹੱਡ ਪੁਜਾਰੀ ਹੜੱਪ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਖੁਸ਼ੀ ਖੁਸ਼ੀ
ਇਹਨਾਂ ਵਿਹਲੜਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਠੀਆਂ ਗਰਮ ਕਰਦੇ ਹੋ।

*** ਕਿਤਾਬਾਂ/ਗਰੰਥਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਵੇਲੇ ਆਪਣੀ ਅਕਲ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲਈਏ। ਸੁਖ ਆਸਣਾਂ ਵਾਲੇ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀਟਰ ਲਾਉਣਾ ਸਾਡੀ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਹੈ।

- ਇਸ ਨਾਲ ਕਿੰਨੀਆਂ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ? ?
- ਕਿੰਨੀਆਂ 'ਸਬਦ ਗੁਰੂ' ਬੀੜਾਂ ਸੜ ਕੇ ਸੁਆਹ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ? ?
- 'ਸਬਦ ਗੁਰੂ' ਨੂੰ ਗਰਮੀ ਸਰਦੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ।
- ਇਹ ਸਾਡੀ ਅਗਿਆਨਤਾ ਹੈ, ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਹੈ, ਅਗਰ ਅਸੀਂ ਐਸਾ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ. . . ਤਾਂ ...।
- 'ਸਬਦ ਗੁਰੂ' ਗਰੰਥ ਹੈ। ਬੇਜਾਨ ਹੈ। ਰੋਟੀ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ। ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਪੀਂਦਾ। ਜਿਉਂਦੇ ਜਾਗਦੇ ਮਨੁੱਖ ਵਾਂਗ ਦੇਹ/ਸਰੀਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗਰਮੀ ਸਰਦੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ।
- "ਸਬਦ ਗੁਰੂ" ਗਰੰਥ 'ਗਿਆਨ' ਦਾ ਸਾਗਰ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਕੇ, ਸੁਣਕੇ, ਮੰਨਕੇ, ਵਿਚਾਰਕੇ, ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਕੁਦਰਤੀ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨੁੱਖਾ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ।
- ਫੋਕੇ ਕਰਮਕਾਂਡ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਸਿੱਖ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ। ਤੁਹਾਡਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੰਵਰਨ ਵਾਲਾ।
- ਇਸ 'ਸਬਦ ਗੁਰੂ' ਗਰੰਥ ਵਿਚੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੇਵਲ ਗਿਆਨ ਹੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- 'ਗੁਰਮੱਤ-ਗਿਆਨ' ਲੈ ਕੇ, ਜੀਵਨ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਇਨਸਾਨ ਬਣਾਉਣਾ ਕਰੋ ਜੀ। ਇਹ 'ਗੁਰਮੱਤ-ਗਿਆਨ' ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗਾ ਇਨਸਾਨ ਬਣਾਣ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ।
- ਇਹ 'ਸਬਦ ਗੁਰੂ' ਗਰੰਥ ਵਿਚੋਂ 'ਗੁਰਮੱਤ-ਗਿਆਨ' ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੋਝੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਮੇਰੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਮੈਨੂੰ ਆਪ ਹੀ ਕਰਨੀ ਪੈਣੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਣੀ, ਤਾਕਤ ਨੇ ਆਕੇ ਮੇਰੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ। ਮੈਨੂੰ ਆਪ ਹੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਚੁੱਕਣੀ ਪੈਣੀ ਹੈ।
- 'ਸਬਦ ਗੁਰੂ' ਗਰੰਥ ਵਿਚ, ਇਸ ਸ੍ਰਿਸਟੀ ਦੇ ਕਰਤੇ ਕਰਤਾਰ, ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ (ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਘੜਿਆ ਨਾਮ) ਜੀ ਦੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ, ਗਿਆਨ ਹੈ। ਇਹ ਕਰਤਾ ਕਿਤੇ ਅਲੱਗ ਨਹੀਂ ਬੈਠਾ। ਉਹ ਤਾਂ ਹਰ ਘਟ ਘਟ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਸਰਬ ਨਿਵਾਸੀ ਹੈ।
- ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਪੂਜਾਰੀ ਵਾਲੇ 'ਰੱਬ' ਦੀ ਕਿਆਸ ਅਰਾਈ ਨਾ ਕਰੋ ਜੀ। ਤੁਸੀਂ ਹੀ 'ਰੱਬ' ਹੋ। **ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਇਹੁ ਰਾਮ ਕੀ ਅੰਸੁ॥ ਜਸ ਕਾਗਦ ਪਰ ਮਿਟੈ ਨ ਮੰਸੁ॥ ਕਬੀਰ ਜੀ॥ 871॥**

** ਕਿਤਾਬਾਂ/ਗਰੰਥਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਵਿੱਚ ਫੋਕੀਆਂ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਲਿਆ ਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ, ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

** ਕਿਤਾਬਾਂ/ਗਰੰਥਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਛਿੱਪੇ 'ਗਿਆਨ ਨੂੰ, ਸੁਨੇਹੇ ਨੂੰ, ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ', ਪੜ੍ਹਕੇ ਹੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

** ਸਿਰਫ ਇਹਨਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ/ਗਰੰਥਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਅਰਚਨਾ ਧੂਪ ਬੱਤੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਜੀਵਨ ਨਹੀਂ ਸੁਧਰਨਾ/ਸੰਵਰਨਾ।

** ਬਿਨਾਂ ਪੜ੍ਹੇ, ਬਿਨਾਂ 'ਗਿਆਨ' ਲਏ, ਬਿਨਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਏ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

..... ਚੱਲਦਾ।

ਇੰਜ ਦਰਸਨ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ

ਸਿੱਡਨੀ ਅਸਟਰੇਲੀਆ

26 ਜੁਲਾਈ 2019